

Fältarbete med hänsyn till rennäring

Enkel mätning av marklavar

Täckningsgrad av marklavar (renlavar)

Marklavarnas täckningsgrad ligger till grund för klassificering av marklavstyp. Metoden bygger i grunden på att man bestämmer den markvegetationstyp som gäller inom trakten.

Markvegetationstyp bestäms principiellt enligt det schema som gäller för Skogshögskolans bonitering enligt ståndortsegenskaper. Marklavarnas täckningsgrad baseras på hur stor andel av markens befintliga bottenskikt (mossor och lavar) som lavarna utgör. *Det är alltså inte marklavarnas andel av en viss provyteareal (t ex inom en ruta på 1 m²) som gäller enligt bestämningsschemat.*

Metoden delar in skogsmark i LAVMARK (mer än 25 procent lavandel) och MOSSMARK (mindre än 25 procent lavandel).

Lavmark delas in i:

1. - **Lavtyp** (mer än 50 procent lavandel) och
2. - **Lavrik typ** (25-50 procent lavandel).

Mossmark

3. - **Lavristyp** (10-25 procent lavandel).

Lavristyp är ingen markvegetationstyp enligt boniteringsschemat. När ändamålet är bedömning av skogsbrukets hänsyn till rennäringen finns dock behov av att identifiera s k *Lavristyp*.

Lavristyp identifieras då med motsvarande kriterier som lavtyp och lavrik typ.

Utrustning: 20 meter måttband samt tumstock

Tillvägagångssätt: Sök upp några representativa områden inom trakten.

Objekten är oftast icke-homogena, det kan behövas flera mätningar om man inte är trygg i sin bedömning av representativa områden inom trakten.

Måttbandet dras ut 20 meter från en subjektivt vald startpunkt.

Stick ner tumstocken lodrätt vid varje meterstreck på måttbandet. Läs av och registrera om tumstocken träffar marklav eller inte. Lägg samman alla träffar och dividera med antalet mätpunkter.

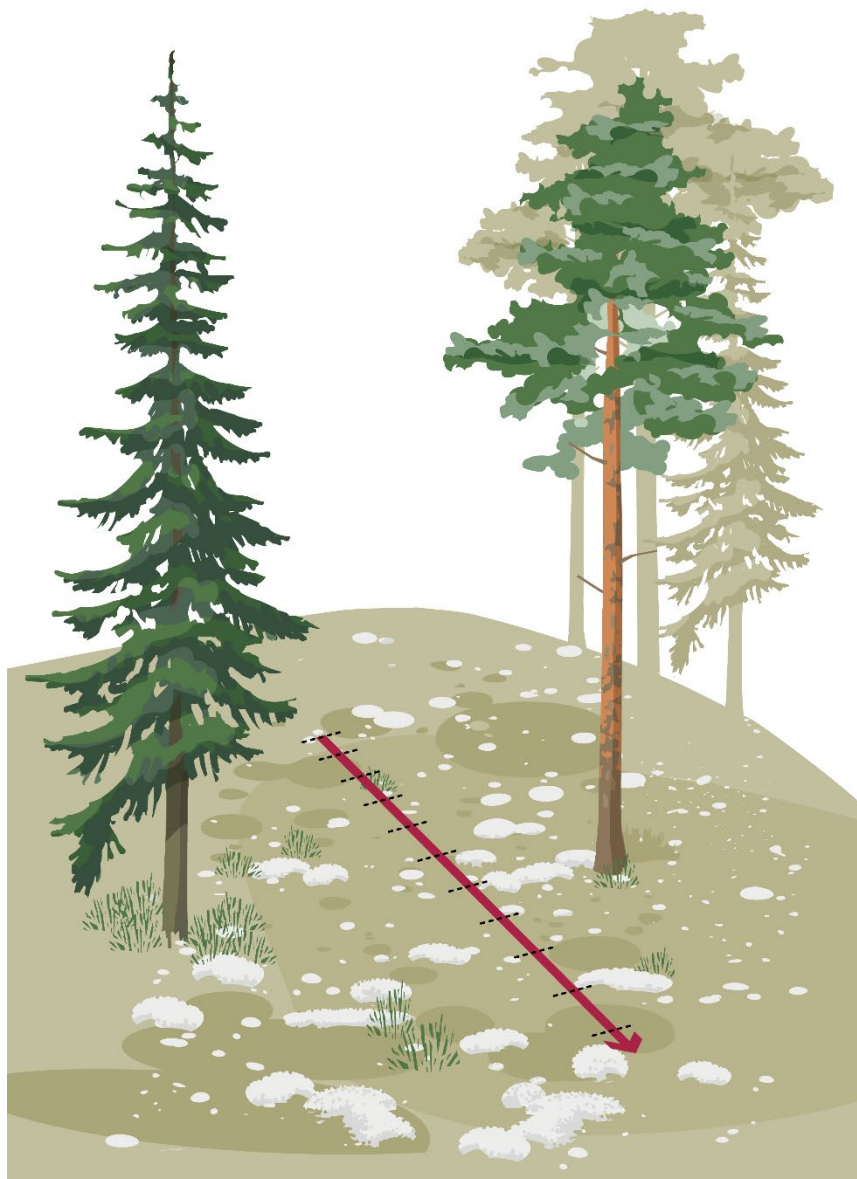

Bild 1. Beskrivning av marklavsmätning, ett måttband är utlagt i skogen

Exempel: På objektet gjordes 6 mätningar. Illustrationen ovan visar mätning nr 3.

Mätning nummer	Antal mätpunkter med lav	Procent
1	13 av 20	65
2	14 av 20	70
3	5 av 20	25
4	6 av 20	30
5	8 av 20	40
6	3 av 20	15

Bedömning: 25 - 50 procent renlav. Vegetationstyp = LAVRIK TYP

Då inventeraren fått ett resultat på marklavsförekomst kan det av nedanstående tabell avgöras vilken markpåverkan som markberedningen högst bör få förorsaka enligt de allmänna råden till 31§ skogsvårdslagen.

Marklavstyp	Maximal markpåverkan efter markberedning
Över 50 procent (Lavtyp)	20 procent
25-50 procent (Lavrik typ)	20 procent
10-25procent (lavristyp)	40procent

Tabell 1. Maximal markpåverkan efter markberedning

Enkel mätning av markpåverkan

Markpåverkan

Med markpåverkan menas den procentuella andel av marken där fältskikt och bottenskikt är påverkat av markberedningsekipaget och ingen växtlighet längre finns kvar. Definitionen innefattar blottlagd mineraljord, humustäcke utan bottenskikt (mossa och lavar) inklusive eventuella körskador i samband med markberedningen. Vid högläggning är det gropen, högen och uppfläkt humus med mera som täcker bottenskiiktsvegetationen. Vid harvning är det på motsvarande sätt harvspåret, den mineraljord och humus som täcker bottenskiiktsvegetationen. Om aggregatet slagit i en sten eller vält ett träd så räknas även gropen eller rotvältan som påverkad mark.

Utrustning: 20 m måttband, tumstock

Tillvägagångssätt: Sök upp något (eller vid behov några) representativa områden inom trakten. Slumpa!

Utifrån den slumpade startpunkten dras måttbandet ut diagonalt över markberedningsriktningen och vid varje meter sticks tumstocken ner och markberedd punkt noteras. Lägg samman alla träffar och dividera med antalet mätpunkter.

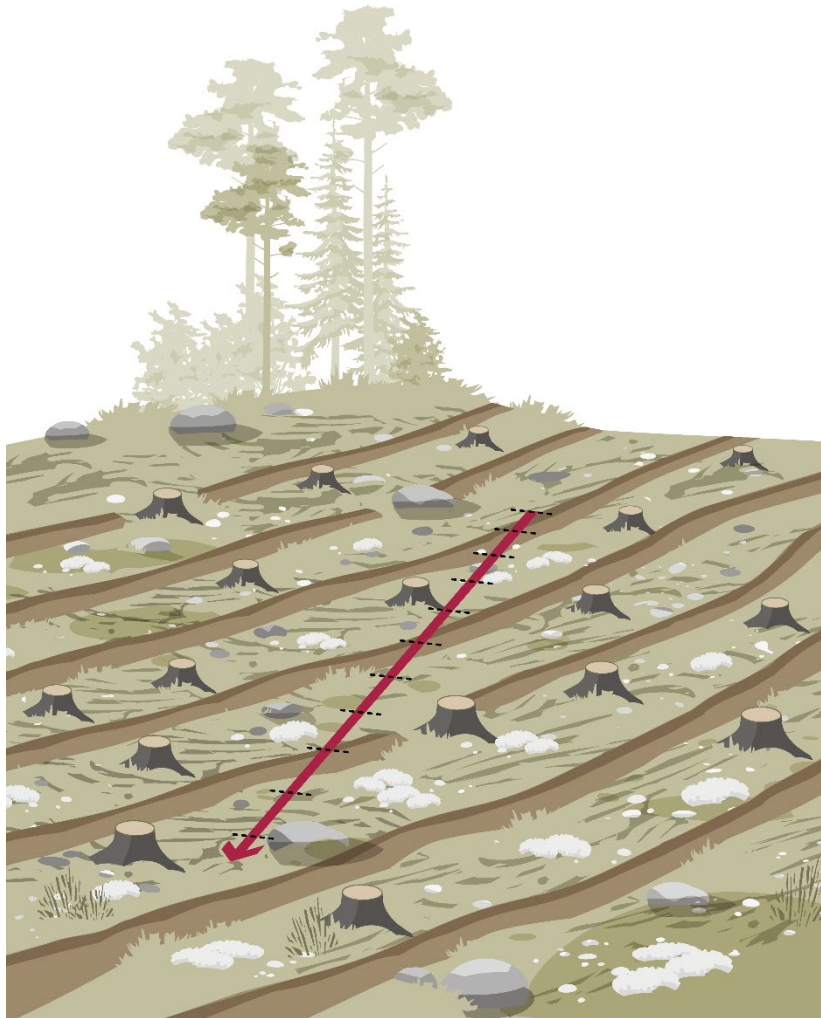

Bild 2. Beskrivning av mätning av markpåverkan, ett måttband är utlagt på ett markberett hygge

Antalet påverkade punkter ger procenten, om du lägger ut fem linjer att mäta utifrån motsvarar varje mätpunkt en procent.

Då inventeraren fått ett resultat på markpåverkan kan det av tabell 1 ovan avgöras om rekommendationerna i de allmänna råden till 31§ skogsvårdslagen har uppfyllts.

Versionshantering

Version	Datum	Ändring	Fastställd av	Handläggare
1.0	2022-11-18	Fastställd	Sofia Blomquist	Cecilia Persson